

قادر باستانی تبریزی
پژوهشگر ارتباطات

سال ۱۴۰۴ در حالی از راه می‌رسد که فناوری‌های نوین ارتباطی در حال متحول کردن شیوه‌های برقراری ارتباط میان انسان‌ها، سازمان‌ها و دولت‌هاست. این تحولات به سرعت در حال گسترش اند و ایران نیز به‌عنوان بخشی از جامعه جهانی، نمی‌تواند از آن‌ها دور بماند. با ورود به سال جدید، تغییرات مهمی در عرصه ارتباطات در ایران نمایان خواهد شد. تحولات فناورانه، نحوه انتشار اخبار و اطلاعات و نیز الگوهای تعامل اجتماعی، شیوه‌های بیان نظرات و حتی فضای عمومی جامعه را تا حدی دگرگون خواهد کرد. آینده ارتباطات در ایران از یکسو، افق‌های جدیدی را برای تعاملات بین‌فردی و جمعی باز می‌کند و از سوی دیگر، چالش‌هایی را به همراه دارد. در این یادداشت با روندهای کلیدی ارتباطات اجتماعی در سال پیش‌رو آشنا می‌شوید. هوش مصنوعی پیشرفت‌های چشمگیری داشته است و تأثیرات آن نیز روز به روز بیشتر نمایان می‌شود. این فناوری قادر شده ارتباطات را به گونه‌ای خودکار و هوشمند بهینه‌سازی کند. چت‌بات‌ها و دستیارهای هوشمند همچنان در حال تغییر نحوه تعامل مردم با دستگاه‌ها و سیستم‌ها هستند. هوش مصنوعی در تحلیل داده‌ها، تولید خودکار محتوا و بهبود تجربه کاربران در رسانه‌های اجتماعی و پلتفرم‌های خبری، تأثیرگذار خواهد بود. از یکسو، این فناوری انتشار اطلاعات را سریع‌تر و دقیق‌تر می‌کند اما از سوی دیگر، نگرانی‌ها در مورد سوءاستفاده از الگوریتم‌های هوشمند برای هدایت افکار عمومی و ایجاد فیلترهای اطلاعاتی بیشتر خواهد شد. نقش شبکه‌های اجتماعی در سال ۱۴۰۴، بیش از پیش برجسته خواهد بود. تغییرات فرهنگی ناشی از شبکه‌های اجتماعی در ایران، به‌ویژه در میان نسل جوان، بسیار چشمگیر است. این شبکه‌ها نه تنها بستری برای تبادل اطلاعات و اخبار هستند، بلکه به مکان‌هایی برای ابراز هویت فردی، تعاملات اجتماعی و حتی کسب‌وکارهای نوین تبدیل شده‌اند. تأثیرات این شبکه‌ها بر سبک زندگی و نگرش‌های اجتماعی به‌خصوص در موضوعاتی چون سیاست، فرهنگ و مصرف، هر روز پررنگ‌تر می‌شود. با گسترش اینترنت پرسرعت و فناوری‌های جدید، مصرف رسانه‌ای مردم به‌سوی پلتفرم‌های درخواستی محتوای شخصی‌سازی شده خواهد رفت. تلویزیون‌های اینترنتی، سرویس‌های استریم و رسانه‌های تعاملی، جایگزین شیوه‌های سنتی دریافت اخبار و سرگرمی خواهند شد. این روند باعث کاهش اهمیت تلویزیون و افزایش نقش کاربران در انتخاب و تولید محتوا می‌شود. رسانه‌های سنتی در سال‌های اخیر با چالش‌های فراوانی مواجه شده‌اند؛ از جمله کاهش مخاطب، بحران اعتماد عمومی و فشارهای اقتصادی که بر کسب‌وکار آن‌ها تأثیر گذاشته است. در سال ۱۴۰۴، این چالش‌ها همچنان ادامه خواهد داشت، اما علاوه بر آن، شاهد تحولاتی در ساختار و شیوه فعالیت رسانه‌ها خواهیم بود. یکی از مهم‌ترین تغییرات، ظهور پلتفرم‌های چندرسانه‌ای است که موجب شده‌اند رسانه‌ها به فضایی پویا و چندبعدی تبدیل شوند. این پلتفرم‌ها با استفاده از ترکیب متن، تصویر و ویدئو، تجربه کاربری را به کلی دگرگون می‌کنند و راه حلی برای جلب توجه و تعامل بیشتر با مخاطبان ارائه می‌دهند. افزون بر این، ادغام فناوری‌های نوین مانند هوش مصنوعی، بلاک‌چین و واقعیت افزوده در تولید محتوا، مرزهای رسانه‌های سنتی را از نو تعریف می‌کند. این فناوری‌ها نه تنها فرآیندهای خبری را سریع‌تر و دقیق‌تر می‌کنند، بلکه تجربه مخاطب را جذاب‌تر و تعاملی‌تر می‌سازند. واقعیت افزوده، به‌ویژه امکان ایجاد تجربیات غنی‌تری را در اختیار کاربران قرار می‌دهد که رسانه‌ها را قادر می‌کند محتوا را به‌شکلی جذاب و تأثیرگذارتر ارائه کنند. تلویزیون و روزنامه‌ها در رقابت با پلتفرم‌های دیجیتال، بیشتر به سمت تولید محتوای آنلاین حرکت خواهند کرد. تولید محتوای چندرسانه‌ای، انتشار اخبار در لحظه و افزایش نقش پادکست‌ها و ویدئوهای کوتاه، شیوه مصرف اطلاعات را دگرگون می‌کند. همچنین روزنامه‌نگاری شهروندی با رشد ابزارهای دیجیتال، تقویت خواهد شد و مردم بیش از پیش در تولید و انتشار اخبار نقش خواهند داشت. همچنین سرعت و دقت انتشار اخبار، افزایش یافته و ابزارهای تحلیل داده‌ها به رسانه‌ها امکان می‌دهد تا بهتر نیازها و علاقه‌مندی‌های مخاطبان خود را شناسایی کنند. خلاصه در سال ۱۴۰۴، تحولات فناوری ارتباطی ادامه خواهد یافت و تأثیر عمیقی بر فرهنگ و سبک زندگی مردم خواهد گذاشت. فضای مجازی به‌عنوان بستری دموکراتیک، فرصت‌های جدیدی برای بیان نظرات و مشارکت عمومی فراهم کرده، اما با چالش‌هایی مانند شیوع اطلاعات جعلی، موضوع افراطی و قطبی شدن جامعه نیز همراه است. در کنار بهره‌برداری از امکانات مثبت این تحولات، باید برای مقابله با چالش‌های فرهنگی و اجتماعی، راهکارهایی اندیشیده شود. همگامی با این روندها، به‌ویژه کیفیت زندگی اجتماعی و اقتصادی کشور را به‌همراه خواهد داشت.

عجیب‌ترین دربی تاریخ

دیدار پرسپولیس و استقلال در حالی امروز برگزار می‌شود که استقلال سرانجام مربی خودش را معرفی کرد و پرسپولیس‌ها نیز می‌خواهند از وضعیت موجود فرار کنند

به هیئت‌مدیره گفت که اگر به استقلال نیاید بهتر است؛ چراکه شرایط برای کار کردن در آرامش فراهم نیست و حضور او باعث می‌شود تنش بسیار زیادی، پیش از دربی، به استقلال وارد شود.

سپهر خرمی
گزارشگر ورزشی هم‌میهن

دربی همیشه از اهمیت بالایی برخوردار است حتی اگر دو تیم پرسپولیس و استقلال شرایط نامساعدی در جدول رده‌بندی داشته باشند، این مسابقه چنان اهمیتی برای هواداران سرخابی هادارد که از بین قهرمانی در لیگ برتر و پیروزی در دربی، گزینه دوم را انتخاب می‌کنند. در فاصله کمتر از یک‌روز تا این دیدار بسیار حساس بین دو تیم شرایط استقلال به‌هم‌ریخته‌تر از حد تصور بود. در ۲۴ ساعت اخیر، چهار سرمربی معرفی و منتفی شد تا در نهایت سرمربی سابق استقلال خوزستان به تهران بیاید و قراردادش را با آبی‌های تهران امضاء کند. عصر امروز پنج‌شنبه، دربی تهران با قضاوت بیژن حیدری در حالی برگزار خواهد شد که پرسپولیس هم شرایط خیلی قابل‌قبولی در جدول ندارد و بر خلاف فصول گذشته، شانس کمی برای قهرمانی برای این تیم متصور هستند. در این گزارش قصد داریم آخرین شرایط دو تیم را پیش از شهرآورد تهران بررسی کنیم.

چرا ماتزازی منتفی شد؟

مدیران باشگاه استقلال با قاطعیت تمام وعده داده بودند که کارهای امضای قرارداد با والتر ماتزازی، سرمربی مشهور ایتالیایی، تمام شده و این مربی به‌زودی با دستیاران خود به ایران سفر خواهد کرد. نظری جوینیاری، تاجر نیوا و البته پژمان ماندگاری - که مدیر روابط عمومی این باشگاه است - به هواداران این وعده را دادند که ماتزازی سرمربی استقلال است و دستیاران او قطعا در دربی روی نیمکت استقلال خواهند نشست. هواداران استقلال خوشحال از این موضوع، در شبکه‌های اجتماعی این اقدام را یک رویکرد رده‌یو به‌جولتقی کردند اما به‌یکباره ورق برگشت. سه‌شنبه باشگاه استقلال با انتشار اطلاعیه‌ای از کارشکنی‌ها و مسائل مرتبط به عقد قرارداد با ماتزازی، گزینه ایتالیایی هدایت تیم، خبر داد. شروط عجیبی که ماتزازی در پیش‌نویس قرارداد با استقلال اضافه کرده بود این است که او بتواند بعد از یک‌ماه از استقلال جدا شود؛ در صورتی که از شرایط و امکانات باشگاه راضی نباشد. گفتنی است در پیش‌نویس پیشنهادی از سوی ماتزازی قید شده بود که او هیچ جرم‌هایی را پرداخت نخواهد کرد اگر بخواهد قراردادش را یکطرفه فسخ کند. ماتزازی در بخش دیگری از مذاکرات عنوان کرده است که خواهان جت اختصاصی برای پروازهایش نیست ولی در ادامه روند نظرش را عوض کرد و خواهان پرواز اختصاصی شده است. این در حالی بود که باشگاه استقلال گفته بود، برای سفرهای او بلیت تهیه خواهد کرد. ایسنا در افشای این پیش‌نویس پیشنهادی ماتزازی گفته که در بخش سوم مذاکرات درباره مسائل پرداخت مبلغ قرارداد، باشگاه زیر بار نرفت. باشگاه استقلال در نظر داشت از طریق کشور ترکیه با امارات به‌صورت نقدی پول این سرمربی ایتالیایی را بپردازد. ماتزازی این موضوع را نپذیرفت. در ادامه باشگاه استقلال عنوان کرد که در صورت پرداخت پول و برگشت آن به‌دلیل مشکل انتقال مالی، این سرمربی از نوتیس استفاده نکند. این سرمربی این شرط را نپذیرفت و اعلام کرد که در صورت دریافت‌کردن تا تأخیر، سریعاً نوتیس خواهد داد.

فیروز کریمی و هاشمی نسب چه شد؟

سه‌شنبه شب در شبکه‌های اجتماعی خبری باورنکردنی منتشر شد؛ مبنی بر اینکه فیروز کریمی قرار است سرمربی استقلال در شهرآورد تهران باشد. این خبر چنان عجیب و غیرقابل باور بود که بسیاری تصور کردند دروغ سیزده، یک‌ماه زودتر منتشر شده است اما این موضوع حقیقت داشت. مصوبه هیئت‌مدیره باشگاه استقلال به جمع‌بندی رسید تا با توجه به شناخت فیروز کریمی در استقلال و سابقه حضور در این باشگاه، بهترین گزینه برای نیمکت تیم در دربی، کسی نیست جز فیروز کریمی. بازیکنان استقلال اما با این گزینه به‌شدت مخالفت کردند و در تماس با اعضای هیئت‌مدیره اعلام کردند، فیروز کریمی شخصیت بازیکنان را به‌سخره می‌گیرد و به صلاح نیست، او سرمربی استقلال شود. پیش از این نیز مهدی هاشمی نسب قرار بود مربی استقلال شود که با شنیدن بازگشت کریمی به استقلال، از حضور در این تیم انصراف داد. بعد از واکنش منفی هواداران استقلال نسبت به فیروز کریمی، این مربی

مهاجرت فاطمه معتمدآریا

فاطمه معتمدآریا در حاشیه جشنواره فیلم‌های ایرانی، در نشست فرهنگی در ایالت ویرجینیای آمریکا اعلام کرد، یک سال است از ایران خارج شده و فعلاً هم کار حرفه‌ای اش را در فرانسه دنبال خواهد کرد. معتمدآریا در این نشست عنوان کرد که برای جشنواره‌ای به فرانسه آمده است و پس از آن، دیگر به ایران بازنگشته است. او در این مورد گفت: «اولین باری که بعد از دادگاه‌های متعدد توانستم پاسپورتم را بگیرم و برای یک فستیوال به فرانسه بیایم، هم‌سرم گفت برنگرد، چون برگردی پاسپورت را دوباره می‌گیرند. در نتیجه من بیش از یک سال است از ایران خارج شده‌ام، ساکن پاریس هستم و کارم را در آنجا ادامه می‌دهم.» آخرین فیلمی که معتمدآریا در آن بازی کرد: «بنفشه آفریقایی» بود که با اتفاقات ۱۴۰۱ او ممنوع‌التصویر شد و در سال ۱۴۰۲ قرار بود همراه با نمایش «بچه» به کارگردانی افسانه‌های، در جشنواره «وینرفست فوخن» طی چهار شب چهار اجرا داشته باشد، اما این فستیوال از لغو اجرای این نمایش خبر داد و در دلیل آن عنوان کرده، از آنجایی که فاطمه معتمدآریا، بازیگر اصلی این نمایش اجازه خروج از ایران ندارد، اجرای نمایش لغو می‌شود.

روایت مهمانی خدا حافظی

دختر ثروتمند ناصرالدین‌شاه، افتخار السلطنه در کاخی اطراف دریاچه حوض سلطان، مهمانی خدا حافظی تدارک دیده و از بزرگان و سران مملکت دعوت کرده و با عزت و احترام آن‌ها را به کاخ آورده‌اند. چه رجال دوران ماضی مثل امیربهداد سپه‌سالار جنگ، عزیزالسلطان ملیجک دربار، میرزاملکم‌خان سفیر سابق ممالک محروسه و مردی هزارچهره که ماهر در علوم مغناطیس و فنون هیپنوتیزم است و چه دوستان و بستگان، از زنان کنسول‌ها تا الیاس‌خان یهودی، تاجر جواهر و عتیقه و هر چیز قیمتی. به این جمع شاعر و آزادی‌خواه بزرگ دوران یعنی عارف را هم اگر اضافه کنیم، آن وقت دیگر این ضیافت چیزی کم از یک نمایش باشکوه ندارد. از شواهد و قرائن این برنمی‌آید که این مراسم تنها یک مهمانی ساده باشد. این چند خط، روایت رمان «حوض سلطان» پایان کار مغان» رضا جولایی است که در ۱۹۱ صفحه به‌تازگی توسط نشر چشمه منتشر شده است.

حوض سلطان، پایان کار مغان
نویسنده:
رضا جولایی
انتشارات: چشمه

سقوط خلافت بنی عباس

در نهم اسفندماه سال ۶۳۶ خورشیدی مستعصم، آخرین خلیفه عباسی در بغداد به قتل رسید و بدین ترتیب سلسله عباسیان سقوط کرد. خلافت مستعصم با یورش چنگیز خان در ایران و عراق مصادف بود. وقتی هلاکوخان طالقان و الموت را در اختیار گرفت، واپسین شیخ الموت را کشت و بسیاری از ذ‌های اسماعیلیان را ویران کرد، خلافت بغداد از اینکه دو دشمن بزرگ او - فاطمیان و اسماعیلیان - نابود شده بود، خرسند بود. مدتی بعد اما قرعه به‌نام خود خلیفه افتاد و هلاکوخان کسانانی را نزد خلیفه در بغداد فرستاد و از او خواست که تسلیم شود و خود با وزیرش به نزد او بیایند. مستعصم اما اعتنایی به این امر نکرد. در نتیجه هلاکوخان دستور به محاصره بغداد داد و پس از مدتی مغولان وارد شهر شدند، آن شهر را ویران کردند و بسیاری را کشتند. سرانجام خلیفه با نزدیکانش در ۲۹ بهمن‌ماه ۶۳۶ خورشیدی، تسلیم شدند. هلاکوخان اما از ریختن خون خلیفه ترس داشت و به همین دلیل طبق برخی روایت‌ها، خلیفه را در فرش گذاشتند و او را تا حد مرگ کتک زدند تا بدون ریختن خونی، او راهی دیار باقی شود.